

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**

Masarykova univerzita

Výjimky a omezení autorského práva v českém právním řádu a jejich interpretace

**Matěj Myška
@matejmyska**

Podpořeno GA ČR Přizpůsobení výjimek a omezení autorského práva, práv souvisejících a zvláštních práv pořizovatele databáze prostředí digitálních sítí (GA17-22474S)

Obsah

- Výjimky a omezení?
 - Proč?
- Restriktivní přístup
- Teleologický přístup
- 3ST
- Kazuistika
- Status quo a jak z něj ven?

Ospravedlnění

- **Ochrana základních práv uživatelů** (např. zpravodajská licence, citační licence, volné užití pro soukromou potřebu)
- **Regulace hospodářské soutěže a oborové praxe** (např. dovolené užití pro účely recenze)
- **Podpora šíření znalostí** (např. knihovní licence)
- **Zmírnění příznaků selhání trhu** (např. reprografická zákonná licence)

Smysl V&O

- Smysl: najít „*přiměřenou rovnováhu*“ zejména mezi právy a zájmy autorů na straně jedné a právy a zájmy uživatelů předmětů ochrany na straně druhé“
 - Recitál 31 InfoSoc Směrnice
 - Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 1. prosince 2011, Eva-Maria Painer proti Standard VerlagsGmbH a další, věc C-145/10, ECLI:EU:C:2011:798, body 132, 134–135.
- ALE – utilitaristický přístup
 - Nástroj podpory kreativity
 - GEIGER, Christophe. Promoting Creativity through Copyright Limitations: Reflections on the Concept of Exclusivity in Copyright Law. *Vanderbilt Journal of Entertainment and Technology Law*. 2010, **12**(3), 515–548.

Restriktivní interpretace

- „Originální“ přístup
- odchylka od obecné zásady zavedené Informační směrnicí, tj. od požadavku souhlasu autora, s užitím a nelze ji vykládat extenzivně – výjimky a omezení tak musí podléhat striktnímu výkladu
- Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 16. července 2009, Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening, věc C-5/08, ECLI:EU:C:2009:465, body 56 a 57; Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 4. října 2011. Football Association Premier League Ltd a další proti QC Leisure a další (C-403/08) a Karen Murphy proti Media Protection Services Ltd (C-429/08), spojené věci C-403/08 a C-429/08, ECLI:EU:C:2011:631, bod 162; *Painer*, bod 109; Usnesení Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 17. ledna 2012, Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening, věc C-302/10, ECLI:EU:C:2012:16, bod 27.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2013, sp. zn. 30 Cdo 3093/2012 [dostupné z www.nssoud.cz]; rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 3056/2012 [dostupné z www.nssoud.cz]. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2011, sp. zn. 30 Cdo 3474/2010; Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 11. 2009 č. j. 30 Cdo 329/2008; Usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2010., sp. zn. II.ÚS 423/10.

Teleologický přístup

- V&O vykládat tak, aby byl „zachován jeho užitečný účinek, jakož i účel, a zároveň aby byl umožněn a zabezpečen vývoj a fungování nových technologií“
 - *Football Association Premier League a další*, bod 163, *Painer*, body 132-133.
- „Mitigated approach“
- „Purposive interpretation“
- Nutno posutpovat ad hoc vzhledem k okolnostem případu (*Deckmyn a Vrijheidsfonds*, bod 23)
- Nikoliv subjektivně historický, ale hledání objektivního účelu

3ST

- § 29
- (1) Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených zákonem a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.
- Komu je adresován?
 - příslušné autorskoprávně relevantní úkony rozmnožování musí splnit podmínky čl. 5 odst. 5, zejména jimi nesmí být „*nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositelů autorského práva*“
- K čemu slouží?
- Infopaq II, bod 57 – pokud naplňuje zákonnou licenci tak je v souladu s 3ST (A?)

Kazuistika

- Prozatím u NS a ÚS “netradiční” VO
- “*Disertace*” - 30 Cdo 2864/2015
 - §47b zákona o VŠ
 - Je třeba vykládat restriktivně X podmínky testu splněny
 - Proč?
 - 1. je zákon 2. zásada odevzdání díla 3. možnost zveřejnění

Kazuistika

- “*Právní analýza*” - IV.ÚS 3208/16
- obecné soudy - § 11 odst. 2 písm.c) 106/1999 Sb. (autorské právo)
- Ale § 34 AutZ
- Kolize čl. 17 odst. 5 listiny v. čl. 34 Listiny

IV.ÚS 3208/16

- 14. Orgány veřejné moci musí k žádostem o informace tohoto druhu přistupovat individuálně a vycházet z pravidla, že je třeba poskytnout zásadně veškeré požadované informace, ledaže jde o výjimku z pravidla a jsou dány závažné důvody pro ochranu autorského práva, které převáží nad právem na informace. Správní orgány a soudy jsou povinny zohlednit objektivní vlastnosti požadovaných informací, i to, nakolik by jejich zpřístupnění znamenalo skutečné (materiální) porušení autorských práv.

IV.ÚS 3208/16

- 16. Uvedený postup bude odpovídat i požadavkům § 34 písm. a) autorského zákona, který zakotvuje **tzv. úřední (zákonnou) licenci** k užití díla a podle něhož do práva autorského nezasahuje ten, kdo v odůvodněné míře užije dílo na základě zákona pro soudní nebo správní řízení nebo k jinému úřednímu účelu - právní nauka se shoduje, že mezi tyto jiné úřední účely patří i nakládání s dílem ve formě poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím (srov. např. CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. Autorský zákon: Komentář. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 65).

Status quo a jak z něj ven?

- **Není právní jistota, není flexibilita**
- **Otevřená výjimka?**
- **Přednost eurokonformního výkladu, přednost ústavněkonformního výkladu**
- **VO nejsou "v moci autora"**
- **Husovec** (HUSOVEC, Martin. Verejný záujem v autorskom práve. Výnimky a obmedzenia, reštriktívne? Právny obzor. 2013, 96(5), 472–498.)
 - **Extenzivní výklad + dovolená analogie**
protiplánová, neúmyslná mezera v zákoně, a tato analogie bude souladná s tříkrokovým testem a unijním právem

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**

Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost!

Matěj Myška
@matejmyska

Podpořeno GA ČR Přizpůsobení výjimek a omezení autorského práva, práv souvisejících a zvláštních práv pořizovatele databáze prostředí digitálních sítí (GA17-22474S)

